

Lærerkraft til, naar der skal en ny Klasse til paa Seminarierne. Men jeg har udtrykkeligt ved Fremsættelsen af Lovforslaget gjort opmærksom paa, at der, selv om Seminarierne ikke paa Grund af denne Lovs Vedtagelse vil kræve større Tilskud, er mange Ting ved Seminarierne, der trænger til Omdannelse og Udvikling, som jeg ikke har kunnet gøre Rede for i dette Lovforslag, og som i og for sig heller ikke har noget med det at gøre, fordi enten man har en 3-aarig eller 4-aarig Uddannelse, enten man faar en ny Uddannelse, eller man bliver staaende ved den gamle, kræves der Udgifter til at modernisere Statens Læreanstalter.

Endelig er der fra forskellige Sider talt om de private Seminariers Stilling. Det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen ironiserede i Gaar Aftes meget over den Indblanding, Ministeriet vilde komme med i de private Lærerskoler, man vilde baade godkende Anstaltens Ledere, og man vilde virkelig ogsaa blande sig i andre Ting ved disse Læreanstalter. Ja, det vil man jo uægtelig, og det vil ogsaa være nødvendigt, at man gør det. Læreanstalterne faar for Tiden over ½ Mill. Kr. i Understøttelse fra Statskassen, saa maa de ogsaa være underkastet et vist Tilsyn. De Regler, hvorefter de faar Tilskud, er endda indrettet saaledes, at Tilskuddene stiger ganske automatisk. Saaledes er der i indeværende Aar en Stigning i Statstilskuddet til de private Seminarier paa 40 000 Kr., uden at hverken Minister eller Rigsdag faar noget med det at gøre. Det er klart, at Læreanstalter, der for det første faar saa stort Tilskud og for det andet har faaet Lov af Staten til at overtage et saa vigtigt Hverv som at uddanne Lærere til Folkeskolen, virkelig maa finde sig i en Kontrol. Jeg kan slutte mig til, hvad den ærede Ordfører for mit Parti (Vilhelm Rasmussen) har sagt, at den Opgave at uddanne Lærere til vor Folkeskole er en Statsopgave lige saa fuldt, som det er en Statsopgave at uddanne Lærere til den højere Skole og vore andre Læreanstalter. Det kunde ikke tænkes, at andre højere Læreanstalter havde Lærere, som mødte frem ad privat Vej. Principalt maa jeg altsaa holde paa, at det er en Statsopgave, og naar Staten har tilladt private at løse denne Opgave og gør det ved Hjælp af store Tilskud, maa jeg holde paa, at Statens Ret til en vis Kontrol i alle Tilfælde maa varetages.

Vilhelm Rasmussen: Efter at den højtærede Minister har udtalt sig og imøde-

gaaet en Del af det, der er sagt, tror jeg at kunne fatte mig forholdsvis kort. Jeg vil ikke krænke de ærede Ordførere derved, at jeg først retter et Par Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen. Han har i Kraft af sin Alder og Ærverdighed Krav paa, at man først henvender sig til ham. Han holdt i Aftes en meget interessant Tale, og jeg skal ikke bebrejde ham, at han i denne Tale benyttede Lejligheden til paa ny at gøre opmærksom paa den overordentlige Betydning, som Grundtvig og hans Discipel, Kristen Kold, har haft for Udviklingen af Opdragelsen i Danmark. Det var kun ganske naturligt. Derimod tror jeg, at det ærede Medlem i sin forstaaelige og store Iver for at fremhæve disse to Stormænd i dansk Opdragelses Historie alligevel skød ikke saa lidt over Maalet i det, han udtalte om den frie Skole, navnlig denne frie Skoles Forhold til de Bevægelser, der nu er oppe i Skoleverdenen, Bevægelser, der atter har Indflydelse paa det Lovforslag, vi her diskuterer.

Det er en meget almindelig Misforstaaelse, at det, som man kalder den ny-europæiske Skolebevægelse, der ogsaa har sine Talsmænd her i Danmark, aandeligt talt er et Barn af Grundtvig og Kristen Kold. Det er ikke rigtigt. Den er naturligvis ogsaa paavirket af Tanker, som var deres, men det, der var Grundtvigs Grundtanke, det var, at Barnet og det unge Menneske i særlig Grad udmærker sig ved Lydhørhed; er modtageligt for, hvad en beaandet Lærer kan fortælle, og navnlig naar han henter sine Emner derfra, hvor den frie Skole og Folkehøjskolen har taget sine Emner. Denne Tankegang kom han naturligt ind paa, idet han reagerede overfor den sorte Skole, hvori han havde gaaet, og hvis Paavirkning og Undervisning han med god Grund var utilfreds med. Yderligere var han paavirket af Rousseau og af den tyske Tænkter Fichte, og jeg skal ikke bebrejde ham i mindste Maade, at han ikke paa ethvert Punkt var forud for sin Tid og derfor stod paa en begrænset Psykologi, baade hvad Barnet og hvad det unge Menneske angaar. Det, han havde faaet Øje for, var Lydhørheden; han havde ikke i samme Grad faaet Øje for en anden Ejendommelighed hos Børn og unge Mennesker, en Ejendommelighed af langt mere dybtgaaende Kraft, nemlig deres Trang til Virksomhed. Denne overvældende Trang til Virksomhed saa en anden af Opdragelsens store Banebrydere, og det er paa den Erkendelse, at de moderne Bestræbelser i særlig Grad bygger. Derfor er det under et falsk Flag, man ubevidst er kommet til